

Torsdagen den 19 januari 2012

42. Europaparlamentet uppmärksammar i detta avseende kommissionen på den positiva effekt som precisionsjordbruk har på vattenanvändningen (genom GPS-baserad övervakning av markförhållanden och väderprognoser) och vill att investeringar inom dessa områden och andra innovativa lösningar som minskar användningen av insatsvaror som vatten, gödsel och växtskyddsprodukter ska kunna täckas av miljövänliga alternativ i den framtida gemensamma jordbrukspolitiken.

43. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att förbättra förvaltningen och omfördelningen av vattenrättigheter samt stärka jordbruksekosystem och blandat jord- och skogsbruk som har många funktioner.

44. Europaparlamentet efterlyser ökat stöd för utbildning av jordbrukare i fråga om effektiv vattenförvaltning, dränering och bevattning, däribland om praktiska verktyg för lagring av vatten och åtgärder för förebyggande av näringsämnesförluster, försaltning eller försumpning, samt bättre vattenprissättning och bättre vattenförvaltningssystem på lokal och regional nivå, i syfte att stoppa slöseriet med vatten och minska insatskostnaderna på lång sikt. Kontroller av vattenledningarna bör enligt parlamentet också uppmuntras, så att vattenförlusterna inte får för stor inverkan på arbetskostnaden och produktkvaliteten.

*

* *

45. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.

Obalans i livsmedelskedjan

P7_TA(2012)0012

Europaparlamentets resolution av den 19 januari 2012 om obalanser i livsmedelskedjan

(2013/C 227 E/03)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av sina resolutioner av den 8 juli 2010 om den gemensamma jordbrukspolitikens framtid efter 2013 ⁽¹⁾, den 18 januari 2011 om erkännande av jordbruket som en strategisk sektor inom ramen för livsmedelsförsörjning ⁽²⁾, den 23 juni 2011 om den gemensamma jordbrukspolitiken mot 2020: Att klara framtidens utmaningar i fråga om livsmedel, naturresurser och territoriell balans ⁽³⁾ och den 5 juli 2011 om en effektivare och rättvisare detaljhandelsmarknad ⁽⁴⁾,
- med beaktande av kommissionens meddelande "En bättre fungerande livsmedelsförsörjningskedja i Europa" (COM(2009)0591) och de olika arbetsdokument som bifogats meddelandet, liksom av sina resolutioner av den 7 september 2010 "Skäligen inkomster för jordbrukare: en bättre fungerande livsmedelsförsörjningskedja i Europa" ⁽⁵⁾ och den 19 januari 2012 om försörjningskedjan för insatsvaror inom jordbruket ⁽⁶⁾,
- med beaktande av EU:s direktiv 2011/7/EU om bekämpande av sena betalningar vid handelstransaktioner ⁽⁷⁾,

---

⁽¹⁾ EUT C 351 E, 2.12.2011, s. 103.

⁽²⁾ Antagna texter, P7_TA(2011)0006.

⁽³⁾ Antagna texter, P7_TA(2011)0297.

⁽⁴⁾ Antagna texter, P7_TA(2011)0307.

⁽⁵⁾ EUT C 308 E, 20.10.2011, s. 22.

⁽⁶⁾ Antagna texter, P7_TA(2012)0011.

⁽⁷⁾ EUT L 48, 23.2.2011, s. 1.

Torsdagen den 19 januari 2012

- med beaktande av kommissionens beslut av den 30 juli 2010 om inrättande av högnivåforumet för en bättre fungerande livsmedelsförsörjningskedja ⁽¹⁾,
- med beaktande av slutrekommendationerna från högnivågruppen för livsmedelsindustrins konkurrenskraft av den 17 mars 2009 och rådets slutsatser av den 29 mars 2010 om en bättre fungerande livsmedelsförsörjningskedja i Europa,
- med beaktande av uppgifter från Eurostat om konsumentprisindex för produktionsmedel inom jordbruket (insatskostnader) och konsumentprisindex (producentpriser) ⁽²⁾,
- med beaktande av sin förklaring av den 19 februari 2008 om behovet av utredning av och åtgärder mot maktmissbruk som stormarknader med verksamhet i Europeiska unionen kan utöva ⁽³⁾ och sin resolution av den 26 mars 2009 om livsmedelspriserna i Europa ⁽⁴⁾,
- med beaktande av Gemensamma forskningscentrumets rapport från 2008 "Low input farming systems: an opportunity to develop sustainable agriculture" ⁽⁵⁾,
- med beaktande av rapporten "Agribusiness and the right to food" (Jordbruksindustrin och rätten till livsmedel) av FN:s särskilda rapportör om rätten till livsmedel,
- med beaktande av artiklarna 115.5 och 110.4 i arbetsordningen, och av följande skäl:
  - A. I kommissionens meddelande med titeln En bättre fungerande livsmedelsförsörjningskedja i Europa (COM(2009)0591) identifieras allvarliga obalanser i förhandlingsstyrkan, vilket yttrar sig som orättvisa handelsmetoder såsom sena betalningar, ensidiga ändringar i kontrakt, oskäligen avtalsvillkor, begränsat marknadstillträde, brist på uppgifter om prissättningen, ojämnt fördelade vinstmarginaler i livsmedelskedjan, och leverantörers eller köparens missbruk av marknadsposition i form av exempelvis karteller, prisbindning eller inköpsallianser.
  - B. Graden av koncentration bland de mycket stora detaljhandlarna i Europeiska unionen är till skada för producenterna och andra leverantörer eftersom den leder till att avtalsparterna blir allt mindre jämnstarka. Jordbruksproducenterna och förädlingsindustrin får gradvis en allt sämre förhandlingsposition när det gäller prissättningen utmed värdekedjan – från primärproduktion och förädling till slutkonsumenten. För stor koncentration leder till mindre variation i produktutbudet och förlorat kulturärv samt färre försäljningsställen, arbetstillfällen och försörjningsmöjligheter.
  - C. Jordbrukarnas inkomstmöjligheter försämras hela tiden. Det pris som konsumenterna betalar för produkterna återspeglas inte i det pris som jordbrukarna får för sina produkter, något som undergräver jordbrukarnas förmåga till investeringar och innovation och kan komma att få många av dem att lägga ned sin verksamhet.
  - D. Förlusten av förhandlingsposition, de ökade produktionskostnaderna och det faktum att dessa kostnader inte kan vinnas tillbaka i någon del av distributionskedjan för livsmedel kan på kort sikt äventyra jordbruksföretagens överlevnad och därigenom på lång sikt försvaga medlemsstaternas produktionspotential och öka deras beroende av externa marknader.
  - E. Balanserade handelsrelationer skulle inte bara förbättra livsmedelskedjans funktionssätt utan även vara till nytta för jordbrukarna i form av ökad konkurrenskraft, vilket i slutändan också är bra för konsumenterna.

⁽¹⁾ EUT C 210, 3.8.2010, s.4.

⁽²⁾ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics/search_database

⁽³⁾ EUT C 184 E, 6.8.2009, s. 23.

⁽⁴⁾ EUT C 117 E, 6.5.2010, s. 180.

⁽⁵⁾ http://agrienv.jrc.ec.europa.eu/publications/pdfs/LIFS_final.pdf

Torsdagen den 19 januari 2012

- F. Den senaste tidens prisvolatilitet på livsmedel och råvaror har gett upphov till stor oro över hur livsmedelskedjorna fungerar i Europa och i världen och gjort jordbruksinkomsterna och jordbrukarnas långsiktiga investeringar osäkrare.
- G. Inte ens konsumenterna har någon nytta av låga priser fritt gården till följd av att jordbrukarna gradvis fått en allt sämre förhandlingsposition i livsmedelskedjan, framför allt eftersom de normer för kvalitet, arbetstagarnas rättigheter, miljön och djurens välfärd som de europeiska jordbrukarna måste rätta sig efter ofta inte tillämpas lika på importerade jordbruksprodukter.
- H. Konkurrensmyndigheterna i ett antal medlemsstater har identifierat fyra nyckelområden där obalanserna i livsmedelskedjan är särskilt påtagliga, nämligen i fråga om avtalsvillkor som påtvingats ensidigt, nedsättning av priser, straffavgifter och betalningsvillkor.
1. Europaparlamentet framhåller att problemet med obalanser i distributionskedjan för livsmedel har en klar europeisk dimension som kräver en särskild europeisk lösning, med tanke på hur strategiskt viktigt jordbruks- och livsmedelskedjan är för Europeiska unionen. Parlamentet erinrar om att livsmedelskedjan, jordbruket samt den jordbruksbaserade livsmedelsindustrin och livsmedelsdistributionen står för sju procent av EU:s sammanlagda sysselsättning och har ett årsvärde på 1 400 miljarder EUR, vilket är mer än någon annan tillverkningsindustri i EU och att jordbrukets andel av förädlingsvärdet inom livsmedelskedjan har sjunkit från 31 procent 1995 till 24 procent 2005 i EU-25.
  2. Europaparlamentet riktar uppmärksamheten på det aktuella arbetet inom högnivåforumet för en bättre fungerande livsmedelskedja, framför allt dess företagsplattform. Parlamentet begär att formellt och regelbundet underrättas om arbetets fortgång och om de beslut som fattats.
  3. Europaparlamentet stöder det goda arbete som gjorts av expertplattformen för avtalspraxis mellan företag inom högnivåforumet för en bättre fungerande livsmedelskedja, framför allt med att, utgående från data och konkreta exempel, definiera, förteckna och bedöma vad som utgör uppenbart otillbörliga affärsmetoder. Parlamentet efterlyser ett starkt stöd till initiativ till dialog mellan parterna om denna fråga och välkomnar att de berörda parterna kommit överens om principer för god praxis, vilka den 29 november 2011 lagts fram för högnivåforumet för en bättre fungerande livsmedelskedja, och uppmanar dem enträget att vidta genomförandeåtgärder.
  4. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att föreslå en handfast lagstiftning, där det behövs och utan att snedvrída marknadernas korrekta funktion, för att garantera rättvisa och öppna förbindelser mellan producenter, leverantörer och distributörer av livsmedel och att korrekt genomföra redan gällande bestämmelser, inte minst med tanke på att Eurostats senaste siffror om jordbrukets inkomster visar att dessa har minskat med 11,6 % i EU sedan 2009, samtidigt som de sammanlagda insatskostnaderna ökat med i genomsnitt nästan 40 procent för EU:s jordbrukare mellan 2000 och 2010.
  5. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att fortsätta med att skyndsamt ta itu med problemet med orättvis vinstfördelning i livsmedelskedjan, särskilt med avseende på rimliga inkomster för jordbrukare. Parlamentet är medvetet om att man för att stimulera hållbara produktionssystem måste kompensera jordbrukarna för deras investeringar och åtaganden på dessa områden och framhäver att vi i stället för maktkamper måste få samarbetsförhållanden.
  6. Europaparlamentet påminner om att jordbrukspolitiken måste göra det möjligt för små och medelstora jordbruksföretag, däribland familjejordbruk, att få en skälig inkomst, producera tillräckliga mängder mat av god kvalitet till priser som är överkomliga för konsumenterna, skapa arbetstillfällen, främja landsbygdsutveckling, skydda miljön och garantera hållbarhet.
  7. Europaparlamentet vidhåller att medlemsstaterna aktivt bör stödja nuvarande samrådsforum och inrätta nya sådana, med ordentlig representation för livsmedelskedjans aktörer, för att främja dialogen och fastställa riktlinjer för rättvisare och mer balanserade förbindelser. Parlamentet erinrar om att sådana officiella samråd bidrar till att skydda producenter och leverantörer och till att undvika repressalier från distributionssektorn.

Torsdagen den 19 januari 2012

8. Europaparlamentet uppmanar de nationella och europeiska konkurrensmyndigheterna och andra tillsynsmyndigheter på området för produktion och handel att vidta åtgärder mot otillbörliga inköpsmetoder från grossister och detaljister i dominerande ställning, vilket systematiskt försätter jordbrukarna i en mycket ofördelaktig förhandlingsposition.

9. Europaparlamentet efterlyser med skärpa en tydlig, strikt och objektiv definition av otillbörlig och orättvis praxis, med stramare begreppsdefinitioner och tydligare avgränsningar, enligt mönster från vad parlamentet uppdrog åt kommissionen i sin resolution om en effektivare och rättvisare detaljhandelsmarknad, så att denna praxis kan underställas särskild reglering och övervakning och objektiva påföljder.

10. Europaparlamentet framhåller nedanstående som en icke uttömmande förteckning över metoder som föranlett producenter att uttrycka oro över livsmedelsförsörjningskedjans funktionssätt:

I) Tillträde till detaljhandeln:

- i) Förhandsbetalning för deltagande i förhandlingar.
- ii) Listningsavgifter.
- iii) Deltagandeavgifter.
- iv) Hyllavgifter.
- v) Påtvingade förmånserbjudanden.
- vi) Försenade betalningar.
- vii) Prissättning.
- viii) Mest gynnad kund-klausuler.

II) Oskäligen avtalsvillkor eller ensidiga avtalsändringar:

- i) Ensidiga och retroaktiva avtalsändringar.
- ii) Ensidiga avtalsbrott.
- iii) Exklusivitetsklausuler/-avgifter.
- iv) Påtvingade "obligatoriska" bidrag för privata märken.
- v) Påtvingade standardavtal.
- vi) Repressaliemetoder.
- vii) Oskrivna avtal.
- viii) Marginalförbättring.
- ix) Allmänna rabatter.
- x) Försenade betalningar.
- xi) Påtvingade avgifter för behandling/bortskaffande av avfall.
- xii) Gruppinköp/gemensamma förhandlingar.
- xiii) Lägsta bud-auktioner (omvända auktioner).
- xiv) Verklighetsfrämmande leveransvillkor.

Torsdagen den 19 januari 2012

- xv) Påtvingat anlåtande av (viss) förpackningsleverantör eller påtvingad användning av förpackningsmaterial.
  - xvi) Påtvingad användning av (viss) logistikplattform eller operatör.
  - xvii) Avgifter för täckande av (icke förhandsöverenskomna) förmånserbjudanden.
  - xviii) Beställning av alltför stora mängder av varor avsedda att säljas på förmånserbjudande.
  - xix) Avgifter om vissa säljnivåer inte nås.
  - xx) Leverantörer påtvingas medge extra rabatt om försäljningen överstiger viss nivå.
  - xxi) Ensidigt tillbakadragande av varor från butikshyllorna.
  - xxii) Påtvingat ovillkorligt återtagande av (osålda) varor.
  - xxiii) Leverantörer tvingas bära kostnaderna för svinn eller stöld.
  - xxiv) Leverantörer påtvingas oskäligen kostnader i samband med kundklagomål.
11. Europaparlamentet begär att det inrättas en ram för effektiv kontroll av sådana metoder, först och främst genom att det inleds en utredning av hela sektorn med administrativa eller rättsliga medel och därefter genom att det inrättas ett utvärderings- och övervakningssystem som ska drivas av medlemsstaterna och samordnas av kommissionen, med avskräckande påföljder som tillämpas ordentligt och införs i rätt tid.
12. Europaparlamentet efterlyser, med avseende på orättvisa och otillbörliga tillvägagångssätt inom avtals- och handelspraxis, en skärpning av åtgärderna för att betalningsfrister ska respekteras, genom att hänsyn tas till föreskrifterna i direktivet om sena betalningar och, vid behov, att nya styrmedel inrättas och harmoniseras på EU-nivå för att tiderna mellan att leveranser sker och leverantörerna faktiskt får betalt, ska fås ned till minsta möjliga. Parlamentet betonar i detta sammanhang att de allvarliga kassaflödesproblemen hos producenter av färskvaror med korta hållbarhetstider ofrånkomligen måste lösas.
13. Europaparlamentet konstaterar att kommissionen i sina preliminära förslag till reform av den gemensamma jordbrukspolitikens tagit med åtgärder för att stärka jordbrukarnas ställning inom livsmedelskedjan med hjälp av stöd till producentorganisationer och branschövergripande organisationer och genom att verka för korta kedjor mellan producenter och konsumenter, såsom marknader för lokal produktion. Parlamentet anser att en starkare ställning för jordbrukarna genom bättre intern organisation och ett mer professionellt grepp på problematiken kommer att hjälpa dem att få en rättvisare andel av förädlingsvärdet.
14. Europaparlamentet välkomnar kommissionens rekommendation om medlemsstaternas samarbete när det gäller utbyte av bästa metoder för anmälan av avtalspraxis och utarbetande av modeller för standardavtal.
15. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att förbättra det europeiska instrumentet för övervakning av livsmedelspriser och att utveckla ett användarvänligt, öppet och flerspråkigt gränssnitt som ska göra det möjligt för konsumenterna och andra aktörer att göra prisjämförelser mellan baslivsmedlen såväl inom som mellan medlemsstater i varje led i livsmedelskedjan, och samtidigt ta hänsyn till skillnaderna i levnads-kostnader i medlemsstaterna.

Torsdagen den 19 januari 2012

16. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att klargöra hur konkurrensreglerna ska tillämpas inom jordbruket, för att ge jordbrukarna och deras branschorganisationer redskap som gör det möjligt att förbättra deras förhandlingsposition. Parlamentet efterlyser en bedömning av och ändringar i EU:s gällande konkurrenslagstiftning, för att ta större hänsyn till de negativa effekterna av vertikal koncentration i hela livsmedelskedjan, i stället för att man snävt inriktar sig endast på vilken respektive ställning olika företag har på marknaden och på snedvridningar av konkurrensen, utgående endast från hur de skadar konsumenterna.

17. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att bättre samordna arbetet i sina olika tjänstegrenar för att kunna spela en mer verksam roll vid övervakningen av priserna utmed hela livsmedelskedjan samt av dynamiken inom detaljhandeln och de respektive marknadsandelarna inom hela EU. Parlamentet vill att det tillsätts en oberoende livsmedelsombudsman som ska stå i kontakt med berörda handels- och konkurrensmyndigheter och med nationella livsmedelsombudsmän i varje medlemsstat för att samordna och utbyta information. Parlamentet anser vidare att den europeiska ombudsmannen och de olika nationella ombudsmännen bör ha ansvaret för att se till att gällande lagstiftning följs och för att rekommendera lämpliga påföljder i rätt tid.

18. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att ingående analysera skillnaderna i tillvägagångssätt mellan de 27 olika medlemsländernas nationella konkurrensmyndigheter och -politik och att uppmuntra till lösningar som låter alla parter i livsmedelskedjan medverka och förhindrar missbruk av dominerande ställning i en eller flera led av inköps- eller försäljningskedjan, något som ofta inträffar på jordbruksproducenternas bekostnad.

19. Europaparlamentet anser att prioritet bör ges åt en EU-omfattande informationskampanj för att upplysa jordbrukarna om deras avtalsenliga rättigheter och om de vanligaste exemplen på olagliga, orättvisa och otillbörliga avtals- och affärsmetoder samt om hur sådana metoder kan anmälas.

20. Europaparlamentet anser att lösningarna för att åtgärda obalanserna i livsmedelskedjan bland annat innefattar självreglering, men också kräver regler och anpassningar av konkurrenslagstiftningen. Parlamentet framhåller att medlemsstaterna bör främja utveckling av bästa praxis och/eller etiska regler i samarbete med alla berörda parter, varvid producenter, industri, leverantörer, detaljhandlare och konsumentrepresentanter bör delta och befintliga synergier utnyttjas på bästa sätt.

21. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.

En rymdstrategi för Europeiska unionen

P7_TA(2012)0013

Europaparlamentets resolution av den 19 januari 2012 om en rymdstrategi för Europeiska unionen i allmänhetens tjänst (2011/2148(INI))

(2013/C 227 E/04)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

— med beaktande av artikel 189 i avdelning XIX i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt om forsknings-, utvecklings- och rymdpolitiken och i synnerhet om utarbetandet av en europeisk rymdpolitik för att främja vetenskapliga och tekniska framsteg, industriell konkurrenskraft och genomförandet av unionens politik,